

Notities van een al wat oudere vogelaar

Een van de leden van het eerste uur van de VWGZKL is Joost van der Elst. In de loop van vele jaren vogels kijken maakte hij tal van aantekeningen van zijn observaties. Niet altijd bijzonder, maar op zijn minst zeer persoonlijk en zeker opmerkelijk!

Hierna volgt een aantal van die korte impressies, die niet door de redactie zijn bewerkt.

Klein geluk

21 mei. Om drie uur verlaten, met tussentijden van ongeveer acht minuten, vijf Koolmeesjes de nestkast in mijn tuin. Ik vind het altijd verbazend hoe goed ze meteen hoogte kunnen winnen, als je dat vergelijkt met het gestuntel van merelkuikens.

Eentje blijft achter. Geleidelijk trekt de bedelende schaar achter de ouders een eindje van de kast weg. Het achterblijvertje steekt van tijd tot tijd zijn kopje uit het vlieggat, maar komt er niet uit. De oudervogels blijven bij de nestkast roepen, het jong antwoordt, een ouder gaat naar binnen en er weer uit en blijft een hele tijd roepen, waarbij het jong op iedere roep steeds antwoordt. Vanaf vijf uur (de bedelgeluiden van de familie blijven hoorbaar) komt ongeveer nog elk half uur een oudervogel, gaat zonder voer naar binnen en er weer uit, en blijft een tijdje lokken. Het jong antwoordt nog steeds luid.

Dat duurt tot negen uur 's avonds. De ouders komen nu, kennelijk van een flinke afstand, steeds terug. Ik onderbreek het waarnemen een tijdje. Alles is stil. En zie..., de kast is leeg. Is nummer 6 toch nog goed terecht gekomen?

Het onderzoek naar energiemangement is nog steeds grote mode in de wetenschappelijke vogelarij. Ik had niet verwacht dat het instinct oudervogels ertoe zou brengen zoveel energie te steken in het ophalen van één achterblijvertje.

Vreemd

De Gruijters valt droog. Op een uitstekend bultje staat een Kleine Mantelmeeuw. Uit het niets landt een soortgenoot. De twee blijven zonder wederzijdse reacties naast elkaar staan. Na enig minuten bestijgt de nieuwkomer zonder enig ceremonieel de al aanwezige. Als het geen echte paring is, dan lijkt het er verdraaid veel op. Vlak daarna vliegen beide meeuwen weg, in verschillende richtingen. Waar moet dit heen! Weten niet alle Kleine Mantels dat er ontmoetingsceremonieën zijn en hebben ze nooit van Tinbergen gehoord?

Ook vreemd

Vanuit een vakantieverblijf zie ik dagelijks twee Roodstaarten: de Gekraagde heeft een hoge draad als zangpost, de Zwarte resideert veertig meter verderop, op de nok van de schuur waarin zijn nest is. Op een avond, tegen zonsondergang, gaat de Zwarte plotseling ook op de draad zitten, vijf meter bij de Gekraagde vandaan. Hij roept één keer en stort zich dan op zijn familielid. Vechtend buitelen de twee uit het zicht in de struiken onder de draad. Na een paar seconden komt de Gekraagde daaruit tevoorschijn. De Zwarte zie ik pas weer de volgende ochtend.

Voor de vaklieden: intraspecifieke agressie?

*J. van der Elst,
J. van Lennepaan 1,
2012 PL Haarlem*